

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 30/3 05 om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

(Redegørelse nr. R 3).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

INDLEDNING

Lov nr. 166 om elevers og studerendes undervisningsmiljø blev vedtaget af Folketinget den 14. marts 2001 og trådte i kraft 1. august 2001. Det er forudsat i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 40), at undervisningsministeren afgiver en redegørelse til Folketinget om erfaringerne med loven i folketingssamlingen 2004/-2005. Regeringen ønsker med denne redegørelse at sætte fokus på undervisningsmiljøets betydning for, at skoler og uddannelsesinstitutioner leverer undervisning af god kvalitet.

Redegørelsen består af en beskrivende del, hvor loven og dens virkemidler, herunder oprettelsen af Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM), bliver beskrevet, og en analytisk del, hvor ministeriets egne erfaringer og en effektundersøgelse af loven udarbejdet af Rambøll Management bliver fremlagt.

Redegørelsen indeholder endelig et afsnit med regeringens overvejelser om følgende initiativer som opfølgning på de indvundne erfaringer med loven:

- Forenklet værktøj til undervisningsmiljøvurderinger
- Systematisk tilsyn med skolers og institutioners opfyldelse af lovens krav.
- Indarbejdelse af undervisningsmiljøvurderinger i institutionernes virksomhedsplaner.
- Indberetning til DCUM af undervisningsmiljøvurderinger.
- Oprettelse af en undervisningsmiljøpris.

1. LOVEN OG DENS VIRKEMIDLER

Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø bestemmer, at et godt undervisningsmiljø skal fremme deltagernes mulighed for læring, og at det er en elementær og grundlæggende rettighed for elever, studerende og andre delta-

gere i al offentlig og privat undervisning. Loven omfatter alle uddannelsesinstitutioner uanset hvilket ministerområde, institutionen tilhører. Ansvar for at føre tilsyn med, at loven bliver overholdt på de forskellige institutionsområder, påhviler vedkommende ressortministerium. Undtaget fra lovens anvendelsesområde er dog forsvarets undervisning og dele af undervisningen inden for søfart og fiskeri.

Sigtet med loven er at samle trådene fra den meget omfattende regulering af de faktorer, der har betydning for undervisningsmiljøet, og som er foretaget gennem lovgivning inden for en række ministerområder. Der er ikke tale om at konstituere nye konkrete rettigheder med hensyn til de enkelte fysiske og psykiske indsatsområder eller om at indføre nye specifikke standarder for undervisningslokaler mv. I den forbindelse fremhæves det i loven, at et godt undervisningsmiljø ikke alene drejer sig om gode og sunde fysiske indretninger, men også om det psykiske miljø (bekæmpelse af mobning og fremme af god trivsel i det hele taget) og det æstetiske miljø på uddannelsesstedet.

Loven indeholder tre virkemidler til fremme af formålet:

1) Deltagelse i uddannelsesstedets sikkerhedsarbejde (lovens kapitel 3)

Elever, studerende og andre deltagere i uddannelse har ret til at vælge undervisningsmiljørepræsentanter og til at deltage i uddannelsesstedets sikkerhedsgrupper, der er dannet i henhold til lov om arbejdsmiljø, og som beskæftiger sig med spørgsmål af betydning for undervisningsmiljøet. Undervisningsmiljørepræsentanterne har observatørstatus, men har taleret. Eleverne og de studerende kan vælge indtil 2 undervisningsmiljørepræsentanter til hver af disse grupper.

2) Udarbejdelse af undervisningsmiljøvurdering (lovens kapitel 4)

Loven forpligter ledelsen af uddannelsesstederne til at sørge for, at der udarbejdes en skriftlig undervisningsmiljøvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene samt forholdene vedrørende det psykiske og æstetiske miljø på uddannelsesstedet. En undervisningsmiljøvurdering skal udarbejdes mindst hvert tredje år og skal være tilgængelig på uddannelsesstedet for elever og studerende og andre interesserede. Som borger har man således ret til at få udleveret en kopi af undervisningsmiljøvurderingen eller på anden